

Litt om rekonstruksjonen av Skjoldehamndrakten.

v/Lars Erik Narmo, forskningsansvarlig ved Lofotr vikingmuseum

1. oktober 2009

Skjoldehamndrakten ble funnet ved torvstikking i en myr lengst sør på Andøya i 1936. Funnet ble publisert i sin helhet av arkeologen Guttorm Gjessing i en artikkel i Viking 1938. Drakten oppbevares ved Bergen Museum der den blant annet har vært studert av Aud Bergli, Inger Raknes Pedersen og Ellen Schjøberg. Drakten er imidlertid knapt publisert – hva gjelder empiriske studier av primærmaterialet – siden Gjessings artikkel. Mange har imidlertid ment mye om drakten eller deler av drakten på grunnlag av det som er publisert – men uten å ha sett den selv.

Behovet for empirisk gjennomgang av primærmaterialet var utgangspunktet for rekonstruksjonen av Skjoldehamndrakten på Lofotr vikingmuseum. I samarbeid med AHKR – Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap, Universitetet i Bergen fant vi frem til Dan Halvard Løvlid som ønsket å skrive en mastergradsoppgave om tekstil. Etter avtale om tilgang til drakten fra Tromsø Museum ble Løvlids arbeid med Skjoldehamndrakten etablert som en mastergradsoppgave i arkeologi.

Knut Andreas Bergsvik ved AHKR er formell veileder for oppgaven. Drakten kom til Bergen Museum fra Tromsø museum for ca 25 år siden. Bergen Museum ved Bergli og Schjøberg bistod Dan Halvard Løvlid i hans empiriske undersøkelse av drakten.

Rekonstruksjonen av drakten er utført ved Lofotr vikingmuseum. Dan Halvard Løvlid har ledet arbeidet med rekonstruksjonen i høvdinghuset gjennom to sesonger. Arbeidet ble ikke slutført i år og rekonstruksjonen strekker seg derfor inn i en tredje sesong.

Arbeidet med rekonstruksjonen har vært åpen for publikum. Lofotr vikingmuseum hadde om lag 67.000 besøkende i 2008 og antallet besøkende er tilsvarende i år. Skjoldehamndrakten er således formidlet til mange – på språk som russisk, polsk, italiensk, fransk, engelsk, tysk etc.

Dan Halvard Løvlid har stått for den arkeologiske kompetansen i prosjektet. En vesentlig del av prosjektet var likevel at de empiriske studiene av selve drakten ble kombinert med tekstilfaglig kompetanse. Karin Sliper har deltatt gjennom hele prosessen med rekonstruksjonen. Tone Johansen (plantefarging) og Inger Lepsøe (veveteknikk) bidro i deler av rekonstruksjonen.

Rekonstruksjonen av Skjoldehamndrakten vil fremgå i mastergradsoppgaven til Løvlid, høstsemesteret 2009. Lofotr vikingmuseum legger avhandlingen ut som PDF dokument når den foreligger. Inntil videre henviser vi til prosjektbeskrivelsen på våre nettsider http://www.lofotr.no/Siste_nytt_63.html.

Status for prosjektet er at det gjenstår å rekonstruere skjorte, lester, ankelkluter og ”skaller”. Sistnevnte er fremdelen av en sko med skalleform, men uten hår. Vi startet rekonstruksjonen av teppet på Oppstadvev i år. Dette ble oppgitt på grunn av for tynn tråd i renningen, noe som fikk vesentlig visuell konsekvens for det rutete mønsteret. Veving i firskift på Oppstadvev er vanskelig og tidkrevende, vi oppnådde maksimalt 7 cm lengde om dagen. Teppet er 2,6 meter langt og består av to bredder. Teppet blir derfor trolig videreført på flatvev.

Den rekonstruerte Skjoldehamndrakten skal inngå i det nye adkomstbygget på Lofotr vikingmuseum. Det skal etter planen åpne 1. mai i 2001. Utstillingen i nybygget vil bestå av tre rom der temaet for første rom er "Hålogaland". Skjoldehamndrakten, med samiske og norrøne elementer, er godt egnet for å problematisere hvem hålogalendingen var i Vikingtid.

Når mastergradsavhandlingen til Løvlid foreligger, planlegger Lofotr vikingmuseum å lage en utstilling om rekonstruksjonen av Skjoldehamndrakten. Vi tenker foreløpig at dette blir en midlertidig utstilling på museet i sesongen 2010. Vi er imidlertid åpne for samfinansiering slik at dette blir en vandretstilling for de som viser interesse.